

Høringsnotat - Forslag til endringer i forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for 2012-2013

Første del. Hovedregler for tildeling av utdanningsstøtte

Kapittel 2 Statsborgerskap og tilknytning til Norge

Til § 2-2 Utenlandsk statsborger

Det foreslås å endre ordlyden i bestemmelsens bokstav a fra "har asyl, beskyttelse eller opphold av humanitære årsaker" til "har beskyttelse (asyl) eller opphold på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket". Den foreslåtte endringen er den formuleringen som brukes i utlendingsloven § 28 og § 38. Videre foreslås det å presisere at bestemmelsens bokstav a også gjelder søkere som har bosettingstillatelse eller permanent oppholdstillatelse på grunnlag av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket. Med dette forslaget vil ordlyden i bokstav a samsvare med ordlyden i bokstav d. De foreslåtte endringene i bestemmelsens bokstav a er en forskriftsfesting av gjeldende praksis i Lånekassen.

Det foreslås også å endre ordlyden i bestemmelsens bokstav d fra "arbeids- og oppholdstillatelse" til "oppholdstillatelse". I den nye utlendingsloven erstatter begrepet "oppholdstillatelse" tidligere "oppholds- og arbeidstillatelse". Ved å bruke de samme formuleringene som i loven, er det enklere for aktuelle søkere å se hvilke oppholdsgrunnlag som gir rett til støtte.

Det foreslås også å fjerne bokstav e, som opprinnelig var oppfattet som nødvendig for å sikre rettigheter for barn født i Norge av utenlandske foreldre. I tidligere høringer av forskrift om tildeling av utdanningsstøtte har departementet fått innspill om at denne regelen fremstår som unødvendig ved siden av bokstav d, som er den sentrale regelen om oppholdstillatelse ved familiegjenforening. Lånekassen har også opplyst at regelen ikke benyttes.

Særregler for oppholdstillatelse for etterkommere av Kola-nordmenn ble avvirket i slutten av 2005. Det foreslås derfor å fjerne regelen i bestemmelsens bokstav f om utdanningsstøtte til personer som har fått oppholdstillatelse etter ordningen for nordmenn som har utvandret til Kola.

Lånekassen mottar hvert år søknader fra utenlandske statsborgere som har tatt utdanning i Norge i tre år eller mer med støtte fra hjemlandets støtteordning, og som deretter søker om norsk støtte etter forskriftene § 2-2 bokstav h. Disse søknadene avslås med henvisning til at dette er tilsvarende ordninger som Lånekassen, noe som fremgår av formuleringen "eller tilsvarende ordninger" i slutten av setningen. For at dette skal bli tydeligere overfor søkeren foreslås det at det presiseres at perioder med støtte fra andre lands støtteordninger, ikke kan inngå i opptjeningstiden for å få rett til utdanningsstøtte fra Lånekassen.

Gjeldende § 2-2 i 2011-2012:

§ 2-2 Utenlandsk statsborger

Utenlandsk statsborger som har lovlig opphold i Norge og som tar utdanning i Norge, får utdanningsstøtte på samme vilkår som norsk statsborger dersom vedkommende

- a) har asyl, beskyttelse eller opphold av humanitære årsaker
- b) er gift, samboer med felles barn eller partner med norsk statsborger, og begge bor i Norge
- c) har oppholdsrett som familiemedlem til EØS-borger etter utlendingsloven §§ 113 eller 114, jf. § 110. EØS-borgeren må ha annet oppholdsgrunnlag i Norge enn studier, se utlendingsloven § 112 første ledd bokstav d
- d) har arbeids- eller oppholdstillatelse i familieforening med norsk eller utenlandsk statsborger som har annet oppholdsgrunnlag i Norge enn studier, eller bosettingstillatelse eller permanent oppholdstillatelse på grunnlag av slik tillatelse
- e) har arbeids-, oppholds- eller bosettingstillatelse fordi vedkommende er barn under 19 år av person som har arbeids-, oppholds- eller bosettingstillatelse i Norge. Det er en forutsetning at søkerens forsørgere bor i og er skattepliktige til Norge
- f) har oppholdstillatelse etter ordningen for nordmenn som har utvandret til Kola, og etterkommerne deres
- g) har vært bosatt i og har hatt sammenhengende fulltidsarbeid i Norge i minst 24 måneder like før oppstart i utdanningen, og har betalt skatt til Norge i denne perioden. Søkeren må ha hatt oppholdstillatelse som arbeidstaker i perioden
- h) har tatt utdanning i Norge i minst tre år like før undervisningsåret og har bestått utdanning som til sammen tilsvarer minst tre års fulltidsutdanning. Det er en forutsetning at vedkommende i denne perioden ikke har mottatt støtte til utdanningen gjennom Lånekassen, Norad, Erasmus Mundus, The Norwegian Program for Development, Research and Education (NUFU) eller tilsvarende ordninger.

Forslag til endring i § 2-2 for 2012-2013:

§ 2-2 Utenlandsk statsborger

Utenlandsk statsborger som har lovlig opphold i Norge og som tar utdanning i Norge, får utdanningsstøtte på samme vilkår som norsk statsborger dersom vedkommende

- a) har beskyttelse (asyl) eller opphold på grunn av sterke menneskelige hensyn eller særlig tilknytning til riket, eller bosettingstillatelse eller permanent oppholdstillatelse på grunnlag av slik tillatelse
- b) er gift, samboer med felles barn eller partner med norsk statsborger, og begge bor i Norge

- c) har oppholdsrett som familiemedlem til EØS-borger etter utlendingsloven §§ 113 eller 114, jf. § 110. EØS-borgeren må ha annet oppholdsgrunnlag i Norge enn studier, se utlendingsloven § 112 første ledd bokstav d
- d) har ~~arbeids-~~ oppholdstillatelse i familieforening med norsk eller utenlandsk statsborger som har annet oppholdsgrunnlag i Norge enn studier, eller bosettingstillatelse eller permanent oppholdstillatelse på grunnlag av slik tillatelse
- e) ~~har arbeids-, oppholds- eller bosettingstillatelse fordi vedkommende er barn under 19 år av person som har arbeids-, oppholds- eller bosettingstillatelse i Norge. Det er en forutsetning at søkerens forsørgere bor i og er skattepliktige til Norge~~
- f) ~~har oppholdstillatelse etter ordningen for nordmenn som har utvandret til Kola, og etterkommerne deres~~
- e) har vært bosatt i og har hatt sammenhengende fulltidsarbeid i Norge i minst 24 måneder like før oppstart i utdanningen, og har betalt skatt til Norge i denne perioden. Søkeren må ha hatt oppholdstillatelse som arbeidstaker i perioden
- f) har tatt utdanning i Norge i minst tre år like før undervisningsåret og har bestått utdanning som til sammen tilsvarer minst tre års fulltidsutdanning. Det er en forutsetning at vedkommende i denne perioden ikke har mottatt støtte til utdanningen gjennom Lånekassen, offentlige utdanningsstøtteordninger i andre land, Norad, Erasmus Mundus, The Norwegian Program for Development, Research and Education (NUFU) eller tilsvarende ordninger.

Kapittel 4 Hva slags utdanning det gis støtte til

Til § 4-1 Utdanninger det gis støtte til

Det foreslås å presisere i bokstavene k og l at utdanning ved nettskoler og studieforbund som tilsvarer høyere utdanning må avsluttes med eksamen. At utdanningen må avsluttes med en eksamen, følger av kravet om at utdanningene skal tilsvare høyere utdanning ved offentlige utdanningsinstitusjoner. Utdanningen er ikke "tilsvarende" dersom den ikke avsluttes med samme eksamen som i høyere utdanning ved offentlige utdanningsinstitusjoner. Siden det er nevnt spesielt for videregående opplæring at opplæringen skal avsluttes med eksamen for privatister, kan det imidlertid være rom for misforståelser knyttet til kravet om eksamen for høyere utdanning.

Det foreslås videre en overgangsordning for utenlandsk høyere utdanning i Norge, slik at departementet fra og med undervisningsåret 2015-2016 overlater til NOKUT å akkreditere utenlandsk utdanning som tilbys i Norge. Det foreslås at utdanningsoppleggene som hittil er godkjent etter bestemmelsen i bokstav n, fra og med undervisningsåret 2015-2016 må være akkreditert av NOKUT for å gi rett til støtte, det vil si at de må være godkjent etter bestemmelsen i bokstav j. På denne måten vil disse utdanningene fra og med 2015-2016 bli underlagt den samme kvalitetssikringen som andre utdanninger som godkjennes under lov om universiteter og høyskoler. I overgangsperioden vil ingen nye godkjenninger bli gitt.

Det er i dag etablert en praksis for godkjenning av utdanninger etter bestemmelsen i bokstav n uten at det er knyttet vilkår til for eksempel kvalitetssikring av utdanningene. Departementet mener at det er uheldig, og at det er naturlig at NOKUT foretar akkreditering også av utenlandske utdanningsopplegg i Norge. De aktuelle lærestedene må søke om akkreditering hos NOKUT for disse utdanningsoppleggene, og dersom NOKUT ikke har akkreditert utdanningen før oppstart av undervisningsåret 2015-2016, vil støtteretten til utdanningen falle bort. Det anses at tre år er tilstrekkelig med tid for de aktuelle lærestedene til å søke om akkreditering hos NOKUT.

Utdanninger som hittil er godkjent etter bestemmelsen i bokstav n, tilbys ved Bjørknes Høyskole i Oslo og American College of Norway i Moss. Utdanningene har typisk en varighet på ett til to semestre, og gjennomføres i Norge som en del av det utenlandske studiet. De utenlandske lærestedene har det faglige ansvaret for utdanningen som er lagt til Norge. Sykepleie, fysioterapi og internasjonale studier er blant de fagområdene som er representert i denne sammenheng, og det er læresteder i USA, Australia, Sør-Afrika og Nederland som tilbyr en del av sine utdanninger i Norge.

Bestemmelsen i bokstav n flyttes ut av § 4-1, og danner en ny § 4-2.

Gjeldende § 4-1 i 2011-2012:

§ 4-1 Utdanninger det gis støtte til

Det gis støtte til

(...)

- j) høyere utdanning ved institusjoner under lov om universiteter og høyskoler
 - k) utdanning ved nettskoler som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring, eller som tilsvarende høyere utdanning ved offentlige utdanningsinstitusjoner, eller som er godkjent etter lov om fagskoleutdanning. Utdanning som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring, må avsluttes med eksamen for privatister. Nettskolen som tilbyr utdanningen, må være godkjent etter lov om voksenopplæring § 13
 - l) utdanning ved studieforbund som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring eller som tilsvarende høyere utdanning ved offentlige utdanningsinstitusjoner, eller som er godkjent etter lov om fagskoleutdanning. Utdanning som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring, må avsluttes med eksamen for privatister. Studieforbund som tilbyr utdanningen, må være godkjent etter lov om voksenopplæring § 5
 - m) forkurs til ingeniørutdanning
 - n) utenlandsk utdanning som tilbys i Norge med særskilt godkjenning for støtterett gitt av departementet
- (...)

Forslag til endring i § 4-1 for 2012-2013:

§ 4-1 Utdanninger det gis støtte til

Det gis støtte til

(...)

- j) høyere utdanning ved institusjoner under lov om universiteter og høyskoler
 - k) utdanning ved nettskoler som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring, eller som tilsvarer høyere utdanning ved offentlige utdanningsinstitusjoner, eller som er godkjent etter lov om fagskoleutdanning. Utdanning som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring må avsluttes med eksamen for privatister. Høyere utdanning må avsluttes med eksamen. Nettskolen som tilbyr utdanningen, må være godkjent etter lov om voksenopplæring § 13
 - l) utdanning ved studieforbund som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring eller som tilsvarer høyere utdanning ved offentlige utdanningsinstitusjoner, eller som er godkjent etter lov om fagskoleutdanning. Utdanning som følger offentlig godkjente læreplaner for videregående opplæring må avsluttes med eksamen for privatister. Høyere utdanning må avsluttes med eksamen. Studieforbund som tilbyr utdanningen, må være godkjent etter lov om voksenopplæring § 5
 - m) forkurs til ingeniørutdanning
 - n) ~~utenlandsk utdanning som tilbys i Norge med særskilt godkjenning for støtterett gitt av departementet.~~
- (...)

Forslag til ny § 4-2 for 2012-2013:

§ 4-2 Overgangsordning for utenlandsk utdanning som tilbys i Norge

Det gis støtte til utenlandsk utdanning som tilbys i Norge med særskilt godkjenning for støtterett gitt av departementet. Fra og med undervisningsåret 2015-2016 må utenlandsk utdanning som tilbys i Norge være akkreditert av NOKUT, også utdanning som tidligere har fått særskilt godkjenning for støtterett av departementet. I overgangsperioden vil ingen nye utdanninger bli godkjent etter denne bestemmelsen.

Etterfølgende bestemmelser forskyves tilsvarende.

Til § 4-5 Utdanninger det ikke gis støtte til

Det foreslås å endre teksten i bokstav d slik at det tydeliggjøres at det er typen lærested som er avgjørende for om det kan gis støtte til flygerutdanning i Norden.

Gjeldende § 4-5 i 2011-2012:

§ 4-5 Utdanninger det ikke gis støtte til

Det gis ikke støtte til

- a) utdanning ved militære skoler
- b) etatsopplæring eller bedriftsintern opplæring

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2012-2013

- c) ulike opplæringskurs som blir satt i gang av, eller i samråd med, NAV
- d) flygerutdanning i utlandet. Det gis likevel støtte til offentlig trafikkflygerutdanning på høyere nivå i Norden.
- e) norskopplæring når opplæringen ikke skjer i kombinasjon med annen godkjent utdanning, eller
- f) ph.d.-utdanning i Norge. Det gis likevel støtte til ph.d.-utdanning til søker som får støtte etter sjette del (kvoteordningen). Det gis støtte til utdanning i utlandet som tilsvarer en norsk grad på ph.d.-nivå.

Forslag til endring i § 4-5 for 2012-2013:

§ 4-5 Utdanninger det ikke gis støtte til

Det gis ikke støtte til

- a) utdanning ved militære skoler
- b) etatsopplæring eller bedriftsintern opplæring
- c) ulike opplæringskurs som blir satt i gang av, eller i samråd med, NAV
- d) flygerutdanning i utlandet. Det gis likevel støtte til trafikkflygerutdanning ved offentlige høyskoler eller universiteter i Norden.
- e) norskopplæring når opplæringen ikke skjer i kombinasjon med annen godkjent utdanning, eller
- f) ph.d.-utdanning i Norge. Det gis likevel støtte til ph.d.-utdanning til søker som får støtte etter sjette del (kvoteordningen). Det gis støtte til utdanning i utlandet som tilsvarer en norsk grad på ph.d.-nivå.

Kapittel 6 Utdanning i et annet nordisk land

Til § 6-3 Begrensning ved nettstudier

Det foreslås en språklig presisering i overskriften til bestemmelsen, slik at den blir dekkende for innholdet.

Gjeldende § 6-3 for 2011-2012:

§ 6-3 Begrensning ved nettstudier

Det gis ikke støtte til utdanning som tilbys av læresteder i andre nordiske land når hele eller deler av studiet er lagt opp som nettstudium eller andre former for fjernundervisning/samlingsbasert studium. Se §§ 3-1 og 7-5.

Forslag til endring i § 6-3 for 2012-2013:

§ 6-3 Begrensning ved nettstudier og fjernundervisning

Det gis ikke støtte til utdanning som tilbys av læresteder i andre nordiske land når hele eller deler av studiet er lagt opp som nettstudium eller andre former for fjernundervisning/samlingsbasert studium. Se §§ 3-1 og 7-5.

Kapittel 9 Forsinkelse og avbrudd

Til § 9-4 Avbrutt utdanning

Det foreslås en språklig endring i bestemmelsens annet ledd. Bestemmelsen gir en regel om at visse perioder ikke skal telle med i det maksimale antall år det kan bli gitt støtte til utdanning etter §§ 8-2 og 8-3. Vurderingen av hvor mange år det kan tildeles støtte foretas imidlertid ikke etter § 9-4 annet ledd, og omtalen av dette foreslås derfor tatt ut.

Gjeldende § 9-4 for 2011-2012:

§ 9-4 Avbrutt utdanning

En utdanning det er gitt støtte til, regnes som avbrutt hvis utdanningen ikke er fullført. Ved støtte til ny utdanning regnes den avbrutte utdanningen som forsinkelse i utdanningen.

Dersom hele støttebeløpet er betalt tilbake innen utløpet av støtteperioden, regnes perioden ikke med i vurderingen av hvor mange år det kan gis støtte, se §§ 8-2 og 8-3.

Forslag til endring i § 9-4 for 2012-2013:

§ 9-4 Avbrutt utdanning

En utdanning det er gitt støtte til, regnes som avbrutt hvis utdanningen ikke er fullført. Ved støtte til ny utdanning regnes den avbrutte utdanningen som forsinkelse i utdanningen.

Dersom hele støttebeløpet er betalt tilbake innen utløpet av støtteperioden, regnes perioden ikke med i antall år ~~vurderingen av hvor mange år~~ det kan gis støtte, se §§ 8-2 og 8-3.

Kapittel 10. Støtte fra andre, ny støtte etter tidligere ettergivelse

Til § 10-3 Søker som er forsørget av barnevernet

Det foreslås at unge som er forsørget av barnevernet gjennom ordningen med ettervern, og som bor i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon, skal få utdanningsstøtte til høyere utdanning på lik linje med andre studenter. Dette vil bidra til at denne gruppen får tilgang til utdanningsstøtte på samme måte som studenter som bor sammen med sine egne foreldre, noe som vil gjøre det lettere for disse å gjennomføre høyere utdanning.

Saken gjelder unge som er på såkalt ettervern i alderen 18-23 år. Dersom disse bor i fosterhjem/barnevernsinstitusjon mens de tar høyere utdanning eller annen utdanning

som er omfattet av forskrift om tildeling av utdanningsstøtte tredje del, får de i dag ikke utdanningsstøtte fra Lånekassen. Dette skyldes at utgifter til livsopphold skal være dekket av utgiftsdekningen som gis til fosterforeldrene gjennom fosterhjemsgodtgjørelsen, eventuelt av tilskuddet til institusjonen. Utgifter til utdanningen dekkes imidlertid ikke av fosterhjemsgodtgjørelsen. Den enkelte student kan søke om dekning av utgifter til utdanningen fra kommunen, men dette er vanskelig å få innvilget.

Det foreslås derfor at unge som er forsørget av barnevernet gjennom ordningen med ettervern, får rett til utdanningsstøtte etter de samme vilkårene som andre som tar høyere utdanning med mer. Siden disse enten bor i fosterhjem eller i barnevernsinstitusjon, bør de behandles på samme måte som studenter som bor sammen med foreldrene. Dette betyr at hele støttebeløpet blir gitt som lån.

Gjeldende § 10-3 i 2011-2012:

§ 10-3 Søker som er forsørget av barnevernet

Søker som er forsørget av barnevernet, får støtte fra Lånekassen dersom det er dokumentert at vedkommende bor utenfor fosterhjem eller barnevernsinstitusjon, og kommunens ytelser som skal dekke dette, er lavere enn Lånekassens satser. For søker som får støtte etter annen del, gjelder ikke vilkårene i § 17-2.

Søker som er forsørget av barnevernet, kan likevel få stipend til nødvendig individuelt utstyr etter § 16-2 og til delvis dekning av skolepenger etter kapittel 45.

Søker som er forsørget av barnevernet, får lån til dekning av skolepenger etter § 20-2 eller § 31-1, dersom dette ikke er dekket av kommunen. Dette gjelder selv om søkeren bor i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon.

Forslag til endring i § 10-3 for 2012-2013:

§ 10-3 Søker som er forsørget av barnevernet

Søker som er forsørget av barnevernet, får støtte fra Lånekassen dersom det er dokumentert at vedkommende bor utenfor fosterhjem eller barnevernsinstitusjon, og kommunens ytelser som skal dekke dette, er lavere enn Lånekassens satser. For søker som får støtte etter annen del, gjelder ikke vilkårene i § 17-2.

Søker som er forsørget av barnevernet, kan likevel få stipend til nødvendig individuelt utstyr etter § 16-2 og til delvis dekning av skolepenger etter kapittel 45.

Søker som er forsørget av barnevernet, får lån til dekning av skolepenger etter § 20-2 eller § 31-1, dersom dette ikke er dekket av kommunen. Dette gjelder selv om søkeren bor i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon.

Søker som er forsørget av barnevernet, og som tar høyere utdanning eller annen utdanning som er omfattet av tredje del, kan få støtte fra Lånekassen selv om han eller hun bor i fosterhjem eller barnevernsinstitusjon. Støtte tildeles etter samme regelverk som for søkere som bor sammen med foreldrene, se kapittel 26.

Kapittel 11 Fordeling, utbetaling og eventuell annullering av tildelt støttebeløp

Til § 11-1 Gjeldsbrev eller stipendmelding

Det foreslås å omformulere bestemmelsen for å åpne for endringer i rutiner når det gjelder hvilke dokumenter som skal underskrives av søker ved tildeling av utdanningsstøtte. For å legge til rette for fremtidige elektroniske løsninger og for å fjerne unødige elementer i prosessene for tildeling av utdanningsstøtte, er det hensiktsmessig at bruken av gjeldsbrev etter hvert fases ut. Dette forutsetter presisering i tre bestemmelser i forskriften slik at det går fram at de aktuelle dokumentene gjeldsbrev, stipendmelding og låneavtale er alternative. Lånekassen kan dermed avgjøre hvilke dokumenter som skal utstedes til låntakerne.

Låneavtalen er en privatrettslig avtale mellom staten ved Lånekassen og låntaker. Avtalen regulerer hvilke rettigheter og plikter partene har ved tilbakebetaling av lånet. Ved å signere avtalen forplikter søkeren seg til å betale tilbake lånet etter de til enhver tid gjeldende vilkår for tilbakebetaling i Lånekassen. Inngåelse av låneavtale sikrer statens krav, men låneavtalen er ikke tvangsgrunnlag.

Et gjeldsbrev er tvangsgrunnlag for kravet dersom det for øvrig fyller vilkårene for dette. I henhold til utdanningsstøtteleven § 11 er krav på tilbakebetaling av utdanningsgjeld også tvangsgrunnlag for utlegg. Dette betyr at det ikke er nødvendig at låntaker underskriver på et gjeldsbrev for at gjelden skal kunne inndrives, se tvangsfullbyrdelsesloven § 7-2 bokstav e. Forslaget innebærer samme rutiner knyttet til innkreving i Norge og i land utenfor Norden som i dag. For innkreving i Norden vil det i noe større grad være behov for dom for kravet, og nødvendige skritt for å sikre dom for kravet vil bli innført i prosessene knyttet til innkreving av utdanningslån i Norden.

Hovedregelen for foreldelse av krav er tre år, jf. foreldelsesloven § 2. Foreldelsesfristen for gjeldsbrev er ti år, jf. § 5 første ledd, og den samme fristen gjelder for pengelån, jf. § 5 andre ledd. Kunnskapsdepartementet legger til grunn at utdanningsstøtte som tildeles som lån må anses som pengelån, og foreldelsesfristen vil dermed være ti år selv om gjeldsbrev ikke lenger benyttes. I utgangspunktet vil rutinene for innkreving av utdanningsgjeld innebære at fristen for foreldelse uansett avbrytes også innenfor en treårsperiode.

Forslaget om å gå bort fra bruken av gjeldsbrev har dermed ikke betydning for sikring av statens krav mot låntakerne, og innkrevingen av utdanningsgjeld vil opprettholdes som i dag.

Gjeldende § 11-1 for 2011-2012:

§ 11-1 Gjeldsbrev eller stipendmelding

Støttemottakerne får gjeldsbrev eller stipendmelding for støtten.

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2012-2013

Gjeldsbrevet eller stipendmeldingen skal signeres av støttemottakeren. Dersom støttemottakeren er mindreårig, skal gjeldsbrevet eller stipendmeldingen i tillegg signeres av støttemottakerens verge.

Ved signaturen erkjennes en gjeld som omfatter det som er tildelt som lån for den aktuelle perioden, i tillegg til eventuelt tidligere lån.

Gjeldsbrevet eller stipendmeldingen kan ikke signeres ved fullmakt.

Forslag til endring i § 11-1 for 2012-2013:

§ 11-1 Låneavtale, gjeldsbrev eller stipendmelding

Støttemottakerne får låneavtale, gjeldsbrev eller stipendmelding for støtten.

Låneavtalen, gjeldsbrevet eller stipendmeldingen skal signeres av støttemottakeren. Dersom støttemottakeren er mindreårig, skal låneavtalen, gjeldsbrevet eller stipendmeldingen i tillegg signeres av støttemottakerens verge.

Ved signaturen erkjennes en gjeld som omfatter det som er tildelt som lån for den aktuelle perioden, i tillegg til eventuelt tidligere lån.

Låneavtalen, gjeldsbrevet eller stipendmeldingen kan ikke signeres ved fullmakt.

Gjeldende § 11-3 for 2011-2012:

11-3 Utbetaling av støtte

Ved månedlig utbetaling blir beløpene for den aktuelle perioden normalt overført den 15. i hver måned til søkerens konto. Overføring av støttebeløpet til søkerens konto forutsetter at gjeldsbrevet eller stipendmeldingen er signert og mottatt i Lånekassen, se § 11-1.

For søkere som tar utdanning i Norge, blir støttebeløpet normalt fordelt med månedlige utbetalinger over hele støtteperioden.

For søkere som får støtte etter annen del, inkluderer den første utbetalingen i hvert halvår 10 prosent av støttebeløpet for resten av halvåret. Stipend til dekning av nødvendig individuelt utstyr utbetales sammen med den første støtteterminen i undervisningsåret.

For søkere som får støtte etter tredje del, inkluderer den første utbetalingen 25 prosent av støttebeløpet for resten av halvåret.

Dersom det gis lån til skolepenger, blir det utbetalt sammen med den første støtteterminen hvert halvår.

Dersom det minste ordinære månedsbeløpet til utbetaling er mindre enn kr 500, blir støtten utbetalt samlet hvert halvår.

Ved utdanning i utlandet blir støttebeløpet utbetalt hvert halvår.

Dersom det gis skolepengestøtte til utdanning i utlandet, blir denne utbetalt hvert halvår med mindre det blir dokumentert at lærestedet krever hele beløpet innbetalt ved oppstart i undervisningsåret.

Forslag til endring i § 11-3 for 2012-2013:

11-3 Utbetaling av støtte

Ved månedlig utbetaling blir beløpene for den aktuelle perioden normalt overført den 15. i hver måned til søkerens konto. Overføring av støttebeløpet til søkerens konto forutsetter at låneavtalen, gjeldsbrevet eller stipendmeldingen er signert og mottatt i Lånekassen, se § 11-1.

For søkere som tar utdanning i Norge, blir støttebeløpet normalt fordelt med månedlige utbetalinger over hele støtteperioden.

For søkere som får støtte etter annen del, inkluderer den første utbetalingen i hvert halvår 10 prosent av støttebeløpet for resten av halvåret. Stipend til dekning av nødvendig individuelt utstyr utbetales sammen med den første støtteterminen i undervisningsåret.

For søkere som får støtte etter tredje del, inkluderer den første utbetalingen 25 prosent av støttebeløpet for resten av halvåret.

Dersom det gis lån til skolepenger, blir det utbetalt sammen med den første støtteterminen hvert halvår.

Dersom det minste ordinære månedsbeløpet til utbetaling er mindre enn kr 500, blir støtten utbetalt samlet hvert halvår.

Ved utdanning i utlandet blir støttebeløpet utbetalt hvert halvår.

Dersom det gis skolepengestøtte til utdanning i utlandet, blir denne utbetalt hvert halvår med mindre det blir dokumentert at lærestedet krever hele beløpet innbetalt ved oppstart i undervisningsåret.

Gjeldende § 11-5 for 2011-2012:

§ 11-5 Tidsfrist for innsending av signert gjeldsbrev eller stipendmelding og gyldig kontonummer

Dersom gjeldsbrevet eller stipendmeldingen ikke er signert og mottatt i Lånekassen når undervisningsåret eller kurset er avsluttet, blir tildelingen annullert, og søknaden blir ikke behandlet på nytt.

Det samme gjelder dersom søkeren er bedt om å sende inn gyldig kontonummer og dette ikke er mottatt i Lånekassen innen den samme fristen.

Forslag til endring i § 11-5 for 2012-2013:

§ 11-5 Tidsfrist for innsending av signert låneavtale, gjeldsbrev eller stipendmelding og gyldig kontonummer

Dersom låneavtalen, gjeldsbrevet eller stipendmeldingen ikke er signert og mottatt i Lånekassen når undervisningsåret eller kurset er avsluttet, blir tildelingen annullert, og søknaden blir ikke behandlet på nytt.

Det samme gjelder dersom søkeren er bedt om å sende inn gyldig kontonummer og dette ikke er mottatt i Lånekassen innen den samme fristen.

Annen del. Støtte til søker som har rett til videregående opplæring

Kapittel 17 Bostipend

Til § 17-2 Vilkår for bostipend

Et av vilkårene for å få tildelt bostipend er at reisetiden mellom foreldrehjemmet og skolen er tre timer eller mer samlet per dag, eller avstanden er 40 km eller mer én vei fra lærestedet. Det har forekommet tilfeller der det har blitt stilt spørsmål ved om kravet til avstand gjelder én vei, noe som trolig skyldes at kriteriet om reisetid knytter seg til samlet tidsbruk per dag. Det foreslås en språklig endring i forskriften slik at det blir tydeligere at avstanden måles mellom to punkter, nemlig foreldrehjemmet og skolen.

Gjeldende § 17-2 for 2011-2012:

§ 17-2 Vilkår for bostipend

Søker som ikke bor hos foreldrene, får bostipend når reisetiden mellom foreldrehjemmet og skolen er tre timer eller mer samlet per dag, eller avstanden er 40 km eller mer.

Bostipend kan også gis når søkeren må bo utenfor foreldrehjemmet på grunn av andre særlige forhold av personlig eller sosial karakter.

Forslag til endring i § 17-2 for 2012-2013:

§ 17-2 Vilkår for bostipend

Søker som ikke bor hos foreldrene, får bostipend når avstanden reisetiden mellom foreldrehjemmet og skolen er 40 km eller mer, eller reisetiden er tre timer eller mer samlet per dag.

Bostipend kan også gis når søkeren må bo utenfor foreldrehjemmet på grunn av andre særlige forhold av personlig eller sosial karakter.

Kapittel 21 Behovsprøving mot økonomien til forsørgerne

Til § 21-4 Separerte eller skilte foreldre

Grunnstipendet blir redusert ved behovsprøving etter den samlede inntekten og formuen til forsørgerne (foreldre og steforeldre). Mange foreldre som er forsørgere lever i dag i et samboerforhold, og noen har aldri bodd sammen. Det innebærer at en del forsørgere ikke passer inn under betegnelsen "separerte og skilte foreldre". Det vises blant annet til at den juridiske forståelsen av begrepet "separasjon", slik det er definert i ekteskapslovens § 20, kun omfatter gifte personer som har gått fra hverandre. Hensikten med forslaget til endring er at det skal gå klarere frem at bestemmelsen ikke kun gjelder separerte eller skilte foreldre. Det foreslås derfor å gå over til å bruke beskrivelsen "foreldre som ikke bor sammen" i overskriften og i første ledd i bestemmelsen.

Gjeldende bestemmelse definerer ikke nærmere hva som menes med "den av foreldrene som søkeren bor hos" i tilfeller der søkerens foreldre har delt bosted. Dersom søkeren bor hos begge foreldrene, blir halvparten av den samlede inntekten og formuen til begge forsørgerne lagt til grunn. Etter Lånekassens faste praksis regnes delt bosted dersom søkeren bor minst 40 prosent av tiden sammen med hver av foreldrene. Dette er i tråd med grensen for hvilke barn det kan gis forsørgerstipend for, jf. § 19-1. Det foreslås å regulere nåværende praksis i selve forskriften.

Gjeldende § 21-4 for 2011-2012:

§ 21-4 Separerte eller skilte foreldre

Er foreldrene skilt eller separert, bruker Lånekassen likningstallene til den av foreldrene som søkeren bor hos eller bodde hos sist.

Forslag til endring i § 21-4 for 2012-2013:

§ 21-4 Foreldre som ikke bor sammen

Dersom foreldrene ikke bor sammen bruker Lånekassen likningstallene til den/de av foreldrene som søkeren bor hos eller bodde hos sist.

Ved delt bosted, det vil si at søkeren bor minst 40 prosent av tiden sammen med hver av foreldrene, legges halvparten av den samlede inntekten og formuen til forsørgerne til grunn.

Til § 21-8 Fradrag og lånesats

Det forelås å presisere at antall barn i tabellen er det samlede antall barn (søkeren og søsken) som blir forsørget, og som det skal tas hensyn til i beregning av fradrag. Det er ofte uklart for søkerne om antall barn i tabellen skal forstås som antall søsken, eller om også søkeren skal inkluderes.

Gjeldende § 21-8 for 2011-2012:

§ 21-8 *Fradrag og lånesats*

Tabellen viser fradrag og lånesats etter forsørgernes inntekt og tallet på søsken født i 1993 eller senere. Inntekten blir satt lik alminnelig inntekt ved skattelikningen i 2009 med eventuelle tillegg etter § 21-7. Inntekten blir avrundet ned til nærmeste hele 1 000 kroner.

Inntekt i 1000 kr
(Tabell)

Forslag til endring i § 21-8 for 2012-2013:

§ 21-8 *Fradrag og lånesats*

Tabellen viser fradrag og lånesats etter forsørgernes inntekt og tallet på søsken født i 1993 eller senere.inntekten blir satt lik alminnelig inntekt ved skattelikningen i 2009 med eventuelle tillegg etter § 21-7. Inntekten blir avrundet ned til nærmeste hele 1 000 kroner.

Inntekt i 1000 kr og antall barn som blir forsørget (søker og ev. søsken)
(Tabell)

Tredje del. Støtte til søker i høyere utdanning og søker i fagskoleutdanning, folkehøyskole og annen utdanning som ikke er omfattet av opplæringsloven § 3-1

Kapittel 26 Utdanningsstipend

Til § 26-1 Omgjøring av lån til behovsprøvd utdanningsstipend

Det foreslås en omformulering av bestemmelsen for å tydeliggjøre at det kun er fullført utdanning som kan føre til omgjøring av lån til stipend. Med den nye ordlyden vil bestemmelsen bare kort definere kriteriene for omgjøring av lån til stipend, snarere enn å angi hvilket tidspunkt det blir gjort på. Hva angår tidspunkt og rekkefølge for omgjøring, vil det bli belyst i §§ 27-3 og 27-4, jf. omtale av endringene i disse.

Gjeldende § 26-1 for 2011-2012:

§ 26-1 Omgjøring av lån til behovsprøvd utdanningsstipend

Søker som ikke bor sammen med foreldrene, får inntil 40 prosent av basisstøtten gjort om til utdanningsstipend etter hvert som søkeren fullfører utdanningen.

Forslag til endring i § 26-1 for 2012-2013:

§ 26-1 Omgjøring av lån til behovsprøvd utdanningsstipend

Søker som ikke bor sammen med foreldrene, får inntil 40 prosent av basisstøtten gjort om til utdanningsstipend ~~etter hvert som søkeren fullfører utdanningen på~~ grunnlag av fullført utdanning.

Kapittel 27 Omgjøring av lån til utdanningsstipend

Innledning

Studenter som ikke bor sammen med foreldrene har rett til omgjøring av lån til utdanningsstipend dersom de fullfører utdanning. Lånekassen er i ferd med å endre de delene av saksbehandlingssystemet som er knyttet til denne ordningen, (konverteringsordningen), uten at dette vil føre til endringer i støtteperiode eller støttebeløp for studentene. Den viktigste tekniske endringen er at den andelen av støtten som kan bli gjort om til utdanningsstipend (40 prosent av basisstøtten), vil bli

tildelt som et eget omgjøringslån. Det er bare studenter som ikke bor sammen med foreldrene som vil få dette omgjøringslånet, etter den nye metodikken. Studenter som bor sammen med foreldrene, vil derimot få hele støttebeløpet som vanlig lån, som ikke kan gjøres om til stipend. Dette foreslås presisert i § 27-3 første ledd, og er omtalt under forslaget til endring i denne bestemmelsen.

Når eksamensresultater kommer inn til Lånekassen, vil det ikke lenger være et vilkår for konvertering at studenten var borteboer på det tidspunkt eksamen ble avlagt. Dette kommer av at skillet mellom hjemmeboere og borteboere vil bli etablert allerede ved tildelingen av støtte, og søkerens bostatus vil ikke være en faktor på det senere tidspunktet når konverteringen skal gjennomføres. Det er bare lån som er tatt opp i perioder som borteboer (omgjøringslån) som vil kunne bli gjort om til utdanningsstipend. For de aller fleste studenter gis konverteringen for det semesteret støtten er gitt for. Den foreslåtte endringen i konverteringsordningen har imidlertid som konsekvens at studenter som er forsinket i utdanningen vil kunne avlegge manglende studiepoeng i perioder de er hjemmeboere, og få konvertering for omgjøringslån de har tatt opp i tidligere perioder som borteboere. Studiepoeng som er tatt i en hjemmeboerperiode vil også kunne "ligge på vent", og gi konvertering for senere perioder hvor søkeren har vært borteboer og er blitt forsinket. Dette er realitetsendringer i forhold til dagens ordning, og foreslås presisert i § 27-4 siste ledd, se forslag til endring i bestemmelsen.

Omleggingen innebærer også en del andre justeringer i regelverket som omtales nærmere under den enkelte bestemmelse.

Til § 27-1 Vilkår om gjennomført utdanning

Det foreslås å presisere at faglige resultater også kan oppnås gjennom enheter som tilsvarer studiepoeng. Ikke alle resultater som gir rett til konvertering, kommer inn til Lånekassen i form av studiepoeng. Studenter som tar utdanning i utlandet, får som regel sine resultater i form av såkalte "credits". For å tydeliggjøre dette, endres ordlyden i første ledd til "studiepoeng eller tilsvarende". Med "tilsvarende" er ment at resultatene skal gi formell uttelling på lik linje med studiepoeng. Det foreslås videre en mindre språklig endring i første ledd, siden det anses som mer riktig at søkeren "oppnår" studiepoeng enn at han eller hun "avlegger" studiepoeng.

I den nye metodikken knyttet til ordningen med omgjøring av lån til utdanningsstipend på grunnlag av fullført utdanning, vil støtten bli beregnet per dag, noe som vil gi vesentlig bedre fleksibilitet i systemet for tildeling av utdanningsstøtte. I forbindelse med denne omleggingen som er planlagt til undervisningsåret 2012-2013, foreslås det å omformulere siste setningen i første ledd. Dette vil gi en nødvendig fleksibilitet for omgjøring av lån til stipend innenfor et undervisningsår, hvor det ikke nødvendigvis lenger gis støtte etter de vanlige start- og sluttdatoene for høst- og vårsemester. På grunn av den nye metoden å beregne støtte og omgjøring på, vil det derfor være mer naturlig å bruke årsbegrepet i stedet for semesterbegrepet i denne bestemmelsen.

Gjeldende § 27-1 for 2011-2012:

§ 27-1 Vilkår om gjennomført utdanning

Ved utdanning der faglige resultater blir oppnådd gjennom studiepoeng, blir lån gjort om til utdanningsstipend for hvert studiepoeng som blir avlagt. Lån blir gjort om til utdanningsstipend for opptil 30 studiepoeng per semester.

Ved annen utdanning blir lån gjort om til utdanningsstipend når utdanningen eller kurset er bestått.

For søker i eksamensfri utdanning blir lån gjort om til utdanningsstipend når hele utdanningen er fullført.

Forslag til endring i § 27-1 for 2012-2013:

§ 27-1 Vilkår om gjennomført utdanning

Ved utdanning der faglige resultater blir oppnådd gjennom studiepoeng eller tilsvarende, blir lån gjort om til utdanningsstipend for hvert studiepoeng eller tilsvarende som søkeren oppnår, blir avlagt. Lån blir gjort om til utdanningsstipend for opptil 30 studiepoeng per semester. Lån kan bli gjort om til stipend for opptil 60 studiepoeng eller tilsvarende per undervisningsår.

Ved annen utdanning blir lån gjort om til utdanningsstipend når utdanningen eller kurset er bestått.

For søker i eksamensfri utdanning blir lån gjort om til utdanningsstipend når hele utdanningen er fullført.

Til 27-3 Omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere perioder

Det foreslås endringer i § 27-3 som innebærer at denne regelen viser beregningsmåte og rekkefølge for omgjøring av lån til utdanningsstipend. Overskriften foreslås endret i samsvar med dette, og bestemmelsen fremstår som helt ny med de foreslåtte endringene.

I den nye metoden for konvertering, jf. omtale av endring innledningsvis til kapittelet, vil en del av utdanningsstøtten bli gitt som omgjøringslån per dag ved tildelingen av støtte. Det foreslås å fremheve i et nytt første ledd i bestemmelsen at skillet mellom borteboer og hjemmeboer foretas allerede ved tildelingen av støtte, ved at borteboere får en del av lånet som mulig omgjøringslån, mens hjemmeboere får vanlig lån som ikke kan omgjøres til stipend.

Omgjøringslånet utgjør 40 prosent av maksimal basisstøtte, og kan bli gjort om til utdanningsstipend etter hvert som søkeren oppnår resultater. En like stor andel av omgjøringslånet for perioden som antall studiepoeng utgjør i forhold til normering, vil bli gjort om til utdanningsstipend. Dette betyr for eksempel at det kreves 0,2 studiepoeng for å få omgjort lån til utdanningsstipend for én dag. Forslaget er en nærmere presisering av hvilken uttelling som legges til grunn for omgjøringen. Det foreslås å presisere dette i andre ledd i bestemmelsen.

På grunn av endringen av metoden for konvertering, jf. omtale av endring innledningsvis, foreslås det å fastsette i § 27-3 tredje ledd at omgjøringen til stipend alltid skal starte med det semesteret hvor eksamen er avlagt. I dagens system er det slik at det er tidspunktet for omgjøringen som avgjør hvilket semester omgjøringen starter med, noe som ikke alltid er eksamenssemesteret. Med den foreslåtte endringen vil konverteringsrekkefølgen alltid bli den samme og gi samme resultat, også dersom konverteringen blir reversert og beregnet på nytt.

Den siste setningen i § 27-3, unntaket fra regelen om rekkefølgen av konverteringen, foreslås fjernet helt, siden den forhindrer en helautomatisert ordning. Dersom søkeren selv kan be om at omgjøringen skal gjøres for et annet semester, medfører det mye manuell behandling. Lånekassen oppgir at de ikke har mange henvendelser om dette, fordi den vanlige regelen om rekkefølge normalt gir den gunstigste omgjøringen til stipend for søkeren.

Den delen av bestemmelsen som omhandler "overskuddsresultater" eller resultater fra utdanning tatt uten støtte, foreslås flyttet til § 27-4, som da vil bli en egen bestemmelse for dette.

Gjeldende § 27-3 for 2011-2012:

§ 27-3 Omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere perioder

Dersom søkeren fullfører mer utdanning enn normert, eller tar utdanning uten støtte, blir lån for tidligere perioder gjort om til stipend dersom søkeren ikke har fått fullt utdanningsstipend for disse periodene.

Omgjøringen gis for de siste semestrene først. Dersom søkeren dokumenterer at vedkommende ble forsinket på et annet tidspunkt, kan dette bli lagt til grunn.

Forslag til endring i § 27-3 for 2012-2013:

§ 27-3 Beregningsmåte og rekkefølge ~~for tidligere perioder~~

Lån som kan omgjøres til utdanningsstipend, gis bare til søker som ikke bor sammen med foreldrene. Søker som bor sammen med foreldrene, får lån som ikke kan omgjøres til utdanningsstipend. Se §§ 26-1 og 26-2.

Når søkeren har bestått utdanning, blir lån gjort om til utdanningsstipend for det antall studiepoeng eller tilsvarende som eksamen gir uttelling for.

Omgjøringen gis for de siste semestrene først, regnet fra semesteret hvor eksamen er avlagt.

~~Dersom søkeren dokumenterer at vedkommende ble forsinket på et annet tidspunkt, kan dette bli lagt til grunn.~~

Til § 27-4 Omgjøring av lån til utdanningsstipend for senere perioder

Gjeldende § 27-4 gir en regel om at studenter som tar flere studiepoeng enn normert (overskuddsresultater) eller tar utdanning uten støtte, kan få konvertering for disse dersom de senere mottar utdanningsstøtte og blir forsinket.

Gjeldende § 27-3 første ledd er gjengitt over. Bestemmelsen gir en regel om at søkere som tar flere studiepoeng enn normert eller tar utdanning uten støtte, men som mangler eksamensresultater fra tidligere perioder med utdanningsstøtte, kan få konvertering for den tidligere perioden.

Det foreslås å ta innholdet i § 27-3 om konvertering for tidligere perioder inn i første ledd i § 27-4. Bestemmelsen dekker dermed både tidligere og senere perioder for omgjøring av lån til utdanningsstipend. Det foreslås også å henvise til fristbestemmelsene i §§ 27-6 og 27-7 som omtales senere i dokumentet.

I det foreslåtte nye systemet vil som nevnt under innledningen, skillet mellom borteboer- og hjemmeboerstatus bli foretatt allerede ved tildelingen av støtte. Dette skjer ved at det tildeles omgjøringslån for borteboerperioder, men bare vanlig lån for hjemmeboerperioder. Det vil ikke bli foretatt noen sjekk av bostatus når konverteringen skal foretas i etterkant. Dette har som implikasjon at søkeren kan ta igjen faglig forsinkelse også i hjemmeboerperioder, noe som innebærer en realitetsendring. Det foreslås å presisere dette i et nytt tredje ledd i bestemmelsen.

Gjeldende § 27-4 for 2011-2012:

§ 27-4 Omgjøring av lån til utdanningsstipend for senere perioder

Dersom søkeren fullfører mer utdanning enn normert, eller tar utdanning uten støtte, og tidligere har fått fullt utdanningsstipend, gis utdanningsstipend for senere perioder med støtte der de faglige vilkårene for å gjøre om lån til utdanningsstipend ikke er oppfylt.

Forslag til endring i § 27-4 for 2012-2013:

§ 27-4 Omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere og senere perioder

Dersom søkeren fullfører mer utdanning enn normert, eller tar utdanning uten støtte, blir lån for tidligere perioder gjort om til stipend dersom søkeren ikke har fått fullt utdanningsstipend for disse periodene. Se også § 27-6.

Dersom søkeren fullfører mer utdanning enn normert, eller tar utdanning uten støtte, og tidligere har fått fullt utdanningsstipend, gis utdanningsstipend for senere perioder med støtte der de faglige vilkårene for å gjøre om lån til utdanningsstipend ikke er oppfylt. Se også § 27-7.

Søkere som bor sammen med foreldrene i perioden de består utdanning, får omgjort lån til utdanningsstipend for tidligere eller senere perioder hvor de ikke har fått fullt utdanningsstipend, såfremt øvrige vilkår for omgjøring er oppfylt, se §§ 26-1, 26-2, 27-1 og 27-5.

Til § 27-6 Tidsbegrensning for omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere perioder

Det foreslås en endring i regelen om at lån kan bli gjort om til utdanningsstipend (konvertering) i åtte år bakover i tid. Dagens ordning er slik at en søker som ikke har fått full konvertering, kan avlegge eksamener senere uten støtte eller ta mer utdanning enn normert, og dermed få konvertering for den tidligere perioden med støtte. Fristen foreslås satt til åtte år bakover i tid, *regnet fra tidspunktet hvor Lånekassen mottar de endelige eksamensresultatene fra søkeren.*

Etter dagens regler gis det anledning til konvertering for åtte år bakover i tid, regnet fra det semesteret eksamen er tatt. Dersom en låntaker tar eksamen innen fristen på åtte år, er altså vilkåret for konvertering oppfylt, selv om han eller hun ikke sender inn opplysninger om den avlagte eksamenen før senere. Nåværende ordlyd åpner dermed for å gi konvertering for mer enn åtte år bakover i tid, dersom søkerne sender inn eksamensresultater lang tid etter at utdanningen er tatt.

Det anses som et rimelig krav at de som tar utdanning som gir grunnlag for konvertering, også sender inn dokumentasjon på dette, slik at fristen på åtte år blir reell. Det foreslås derfor å endre utgangspunktet for åtteårsfristen slik at den regnes fra tidspunktet da Lånekassen mottar eksamensresultatene fra låntakeren. Låntakere som ikke har fått full konvertering i en periode med støtte fra Lånekassen, og som har eller får faglige resultater som gir grunnlag for konvertering, må dermed sende inn dokumentasjon på dette innen fristen på åtte år for å få konverteringen.

Dagens regel innebærer at en del studenter som tar utdanning i utlandet får en lengre frist enn åtte år for å få konvertering for faglige resultater. Det er kun denne gruppen av studenter som selv må sende inn sine eksamensresultater til Lånekassen. Dersom studentene får støtte til lengre utdanninger i utlandet, og ikke sender inn resultater fra utdanningen innen åtte år etter at utdanningen er tatt, vil de kunne miste retten til konvertering. Lånekassen har faste rutiner for å følge opp studenter som ikke sender inn slik informasjon, men erfaringene viser at det trolig likevel vil være noen som ikke sender inn dokumentasjon til tross for at de faktisk har faglige resultater. En frist på åtte år for å sende inn informasjon gir godt med tid for studentene til å sende inn sine resultater.

Endringen medfører også at den siste setningen i bestemmelsen blir overflødig, og den kan derfor strykes. Med en absolutt åtteårsgrense for konvertering bakover i tid, vil man i 2012 uansett ikke kunne konvertere for perioder før 2004.

Gjeldende § 27-6 for 2011-2012:

§ 27-6 Tidsbegrensning for omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere perioder

Lån kan bli gjort om til utdanningsstipend etter kapittel 26 og 27 i opp til åtte år tilbake i tid, regnet fra det semesteret eksamen er tatt. Lån kan ikke bli gjort om til utdanningsstipend for perioder før undervisningsåret 2002-2003.

Forslag til endring i § 27-6 for 2012-2013:

§ 27-6 Tidsbegrensning for omgjøring av lån til utdanningsstipend for tidligere perioder

Lån kan bli gjort om til utdanningsstipend etter kapittel 26 og 27 i opp til åtte år tilbake i tid, regnet fra det tidspunktet hvor Lånekassen mottar de endelige eksamensresultatene fra søkeren. Se § 27-4 første ledd. semesteret eksamen er tatt. Lån kan ikke bli gjort om til utdanningsstipend for perioder før undervisningsåret 2002-2003.

Ny § 27-7 Tidsbegrensning framover i tid for omgjøring av lån til utdanningsstipend

Dagens ordning innebærer at studenter som tar flere studiepoeng enn normert (overskuddsresultater) eller tar utdanning uten støtte, kan få konvertering for disse dersom de senere mottar utdanningsstøtte og blir forsinket. Dette er omtalt nærmere under forslaget til § 27-4. Det foreslås en tidsbegrensning på åtte år framover i tid for hvor lenge disse overskuddsresultatene kan føre til konvertering i senere perioder med utdanningsstøtte.

En student som tar mer enn 30 studiepoeng i et semester eller tar utdanning uten støtte, vil få de ekstra studiepoengene lagt "på konto", til eventuell senere bruk. Dersom studenten senere blir faglig forsinket, dvs. tar færre enn 30 studiepoeng i et semester, vil de overskytende studiepoengene fra tidligere kunne brukes til å gi konvertering der hvor det mangler. Etter dagens regelverk er det ikke noen tidsfrist framover i tid for hvor lenge slike overskuddsresultater kan stå "på konto".

Forslaget vil berøre noen få søkere som har tatt flere studiepoeng enn nødvendig for å få full konvertering, men som tar opp ny støtte og blir forsinket *mer enn åtte år etter at overskuddsresultatene er tatt*. Søkerne i slike situasjoner vil da ikke få brukt overskuddsresultatene, siden de strykes etter åtte år.

Dersom det ikke innføres en tidsbegrensning framover i tid for konvertering av overskuddsresultater, må Lånekassen ta vare på overskuddsresultater gjennom hele livsløpet til søkeren. En tidsbegrensning på åtte år må antas å gi en rimelig avgrensning av hvor lenge tidligere overskuddsresultater skal komme en student til gode. Tidsbegrensningen foreslås regulert i en ny § 27-7.

Forslag til ny § 27-7 for 2012-2013:

§ 27-7 Tidsbegrensning framover i tid for omgjøring av lån til utdanningsstipend

Lån kan bli gjort om til utdanningsstipend etter kapittel 26 og 27 i opp til åtte år framover i tid, regnet fra det semesteret eksamen er tatt. Se § 27-4 andre ledd.

Kapittel 29 Behovsprøving av utdanningsstipend og forsørgerstipend

Til §§ 29-1 Personinntekt og 29-4 Behovsprøving av forsørgerstipend mot ektefelles personinntekt

Departementet foreslår at utdanningsstipend og forsørgerstipend skal behovsprøves mot kapitalinntekt, i tillegg til personinntekt, trygde- og pensjonsytelser og formue som i dag. Behovsprøving er et viktig fordelingspolitisk virkemiddel og det er rimelig å anta at personer med høye kapitalinntekter har mindre behov for utdanningsstipend enn søkere som ikke har slik inntekt. Det foreslås at det behovsprøves mot den samlede summen fra person- og kapitalinntekt fra og med høsten 2012. Lånekassen vil motta dette tallet samlet fra Skatteetaten på samme måte som for kunder som søker betalingslettelser på tilbakebetalingssiden der det i dag behovsprøves mot summen av person- og kapitalinntekt. Samtidig foreslås det å heve innslagspunktet for behovsprøving mot formue utover vanlig justering. Dette vil fremkomme som en ny og høyere beløpsgrense i § 29-3 *Formue* for 2012 i forskriften for 2012-13 sammenlignet med beløpsgrensen for 2012 i forskriften for 2011-12. Forslaget innebærer at noen færre enn i dag vil få redusert utdannings- og/eller forsørgerstipend pga. behovsprøving mot formue.

Gjeldende § 29-1 i 2011-2012:

§ 29-1 Personinntekt

Utdanningsstipend og forsørgerstipend kan bli redusert på grunnlag av inntekten til søkeren. Har søkeren en personinntekt over kr 140 823 ved skattelikningen for 2011 og/eller over kr 145 400 ved skattelikningen for 2012, blir stipendene redusert med fem prosent per måned av inntekt over grensen. Inntekt opptjent på Svalbard blir også regnet med.

Dersom søkeren følger et utdanningsopplegg som har varighet på sju måneder eller mindre i et kalenderår, og vedkommende bare får støtte til dette opplegget, blir inntektsgrensen hevet til kr 352 059 for 2011 og kr 363 501 for 2012.

Forslag til endring i § 29-1 for 2012-2013:

§ 29-1 Person- og kapitalinntekt

Utdanningsstipend og forsørgerstipend kan bli redusert på grunnlag av inntekten til søkeren. Har søkeren en person- og kapitalinntekt over kr 145 400 ved skattelikningen for 2012 og/eller over kr xxx ved skattelikningen for 2013, blir stipendene redusert med fem prosent per måned av inntekt over grensen. Inntekt opptjent på Svalbard blir også regnet med.

Dersom søkeren følger et utdanningsopplegg som har varighet på sju måneder eller mindre i et kalenderår, og vedkommende bare får støtte til dette opplegget, blir inntektsgrensen hevet til kr 363 501 for 2012 og kr xxx for 2013.

Gjeldende § 29-4 i 2011-2012:

§ 29-4 Behovsprøving av forsørgerstipend mot ektefelles personinntekt

Forsørgerstipendet til gift søker blir redusert med fem prosent per måned av ektefellens personinntekt over kr 317 760 ved skattelikningen for 2011 og kr 328 087 ved skattelikningen for 2012.

Forslag til endring i § 29-4 for 2012-2013:

§ 29-4 Behovsprøving av forsørgerstipend mot ektefelles person- og kapitalinntekt

Forsørgerstipendet til gift søker blir redusert med fem prosent per måned av ektefellens person- og kapitalinntekt over kr 328 087 ved skattelikningen for 2012 og kr xxx ved skattelikningen for 2013.

Til § 29-2 Trygd eller pensjonsytelser

Utdanningsstipendet og forsørgerstipendet behovsprøves mot trygd og pensjonsytelser i § 29-2 som er en del av personinntekten. Fordi det skilles mellom personinntekt i § 29-1 og trygd eller pensjonsytelser i § 29-2 kan det fremstå som om sistnevnte ikke anses for å være en del av personinntekten, og har en annen betydning enn slik det er definert i skattelovens § 12-2 hvor trygd og pensjon inngår i pensjonsinntekten. Personinntekt i skatteloven § 12-2 blir blant annet definert som arbeidsinntekt, sykepenger, foreldrepenger og lignende ytelser som erstatter arbeidsinntekt. I forbindelse med behandlingen av slike saker henter Lånekassen inn data fra Skatteetaten som viser om søkeren har trygdeytelser som en del av personinntekten.

For å unngå mulige misforståelser foreslås det å presisere at trygd eller pensjonsytelser er en del av personinntekten.

Gjeldende § 29-2 i 2011-2012:

§ 29-2 Trygd eller pensjonsytelser

For søker som mottar trygd eller pensjonsytelser, blir stipendet redusert med fem prosent per måned av trygd eller pensjonsytelser over kr 75 349 ved skatteligningen for 2011 og/eller kr 77 798 ved skatteligningen for 2012.

Forslag til endring i § 29-2 for 2012-2013:

§ 29-2 Personinntekt i form av trygd eller pensjonsytelser

For søker som mottar trygd eller pensjonsytelser, blir stipendet redusert med fem prosent per måned av trygd eller pensjonsytelser over kr 75 349 ved skatteligningen for 2011 og/eller kr 77 798 ved skatteligningen for 2012.

Fjerde del. Støtte til utdanning i land utenfor Norden

Kapittel 34 Generell studiekompetanse og andre krav til opptak

Til § 34-1 Generell studiekompetanse

Det foreslås en liten språklig endring i annet ledd bokstav b, slik at ordlyden harmonerer med bokstav a og c.

Gjeldende § 34-1 for 2011-2012:

§ 34-1 Generell studiekompetanse

Det gis støtte til høyere utdanning dersom søkeren har generell studiekompetanse i Norge, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3-6, med tilhørende forskrifter. Fastsatte krav til kunnskap i norsk gjelder også for søkere som skal studere i utlandet.

Det kan gjøres unntak dersom søkeren mangler generell studiekompetanse i Norge, og

- a) er 25 år eller eldre og har fått studierett på grunnlag av realkompetanse
- b) søkeren kan dokumentere at det på grunnlag av varig sykdom, funksjonshemming eller liknende ikke har vært mulig å tilfredsstille enkelte av de kravene som normalt må stilles for å bli tilkjent generell studiekompetanse. Dette gjelder kun for søkere under 25 år
- c) har opptak til utdanning i utøvende eller skapende musikk, ballett, skuespill eller bildende kunst ved et fremstående lærested. Det er en forutsetning at lærestedet har strenge krav for opptak.

Forslag til endring i § 34-1 for 2012-2013:

§ 34-1 Generell studiekompetanse

Det gis støtte til høyere utdanning dersom søkeren har generell studiekompetanse i Norge, jf. lov om universiteter og høyskoler § 3-6, med tilhørende forskrifter. Fastsatte krav til kunnskap i norsk gjelder også for søkere som skal studere i utlandet.

Det kan gjøres unntak dersom søkeren mangler generell studiekompetanse i Norge, og

- a) er 25 år eller eldre og har fått studierett på grunnlag av realkompetanse
- b) ~~søkeren~~ kan dokumentere at det på grunnlag av varig sykdom, funksjonshemming eller liknende ikke har vært mulig å tilfredsstille enkelte av de kravene som normalt må stilles for å bli tilkjent generell studiekompetanse. Dette gjelder kun for søkere under 25 år.
- c) har opptak til utdanning i utøvende eller skapende musikk, ballett, skuespill eller bildende kunst ved et fremstående lærested. Det er en forutsetning at lærestedet har strenge krav for opptak.

Kapittel 35 Hva slags utdanning det gis støtte til

Til § 35-1 Utdanninger det gis støtte til

Det foreslås å presisere i annet ledd at godkjenning av norsk høyere lærested bare gjelder for utdanning i utlandet som tas som en del av utdanningen ved det aktuelle norske lærestedet.

Formuleringen i § 35-1 annet ledd er noe uklar når det gjelder norske læresteders anledning til å godkjenne utdanning i utlandet som likestilt med utdanningen som tilbys ved institusjonen. Ordlyden er ment å gjelde for søkere som tar delstudier, dvs. som er i gang med en utdanning ved et norsk lærested og som ønsker å ta deler av denne utdanningen ved et lærested i utlandet. Lånekassen har mottatt henvendelser fra både studenter og læresteder som oppfatter ordlyden slik at det er mulig for norske høyere læresteder å vurdere hele utenlandske grader som jevn god med norsk utdanning, og at en slik vurdering er tilstrekkelig i saker der NOKUT ikke kan gi generell godkjenning. For å unngå slike misforståelser, foreslås det å tydeliggjøre at norske læresteders godkjenning bare kan godtas i saker der det dreier seg om delstudier. Det foreslås også en språklig justering for å klargjøre at det dreier seg om forhåndsgodkjenning av delstudier forut for søknader om støtte gjennom Lånekassen, og ikke om generell eller faglig godkjenning i etterkant av studiene.

Gjeldende § 35-1 for 2011-2012:

§ 35-1 Utdanninger det gis støtte til

Til høyere utdanning i land utenfor Norden gis det støtte når utdanningen

- a) tilsvare utdanning på bachelornivå i Norge
- b) tilsvare utdanning på masternivå i Norge
- c) tilsvare en norsk grad på ph.d-nivå

Utdanningen må enten kunne gi generell godkjenning av NOKUT som likestilt med akkreditert norsk utdanning på bachelor- eller masternivå, eller kunne bli godkjent i Norge av institusjon akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole, som faglig jevn god med utdanning på bachelor- eller masternivå som tilbys ved institusjonen.

Ph.d-utdanningen må kunne gi generell godkjenning av NOKUT som likestilt med en akkreditert norsk ph.d-grad.

Forslag til endring i § 35-1 for 2012-2013:

§ 35-1 Utdanninger det gis støtte til

Til høyere utdanning i land utenfor Norden gis det støtte når utdanningen

- a) tilsvare utdanning på bachelornivå i Norge
- b) tilsvare utdanning på masternivå i Norge
- c) tilsvare en norsk grad på ph.d-nivå

Utdanningen må enten kunne gi generell godkjenning av NOKUT som likestilt med akkreditert norsk utdanning på bachelor- eller masternivå, eller kunne bli forhåndsgodkjent i Norge av institusjon akkreditert som universitet, vitenskapelig høyskole eller høyskole, som en del av en faglig jevn god med utdanning på bachelor- eller masternivå som tilbys ved institusjonen.

Ph.d-utdanningen må kunne gi generell godkjenning av NOKUT som likestilt med en akkreditert norsk ph.d-grad.

Til § 35-5 Begrensning i støtte ved forutdanning

Det foreslås å fjerne det første leddet i denne bestemmelsen, om at det ikke gis støtte til forutdanning. Dersom NOKUT ikke kan gi generell godkjenning, dvs. uttelling i form av studiepoeng i Norge, er ikke utdanningen støtteberettiget. Dette er allerede fastlagt i § 35-1. De færreste forutdanninger vil kunne gi uttelling i form av studiepoeng i Norge, og Lånekassen tildeler ikke støtte til studenter som tar slike utdanninger når vilkåret i § 35-1 ikke er oppfylt. Dersom en forutdanning likevel skulle bli vurdert av NOKUT til å kunne gi uttelling i studiepoeng, vil det bli gitt støtte.

Siste ledd i bestemmelsen må beholdes, siden forberedelsesåret ved Université Toulouse 1 ikke gir uttelling i studiepoeng. Siden den endrede bestemmelsen kun vil omhandle forberedelsesåret ved dette franske lærestedet, foreslås det å endre overskriften til bestemmelsen i samsvar med dette.

Gjeldende § 35-5 for 2011-2012:

§ 35-5 Begrensning i støtte ved forutdanning

Det gis ikke støtte til forutdanning som søkeren tar for å komme inn på et fagstudium. Selv om utdanningen blir godskrevet ved opptak i utdanning som gir rett til støtte, blir det likevel ikke ettertildelt støtte til forutdanningen.

Det gjøres unntak for støtte til søker som har fått opptak gjennom Frankrikeprogrammet ved Senter for internasjonalisering av høyere utdanning (SIU), til forberedelsesåret i tilrettelagt bachelorgrad i økonomi og ledelse ved Université Toulouse 1.

Forslag til endring i § 35-5 for 2012-2013:

§ 35-5 Begrensning i støtte ved forutdanning Forberedelsesår ved Université Toulouse 1

~~Det gis ikke støtte til forutdanning som søkeren tar for å komme inn på et fagstudium. Selv om utdanningen blir godskrevet ved opptak i utdanning som gir rett til støtte, blir det likevel ikke ettertildelt støtte til forutdanningen.~~

~~Det gjøres unntak for~~ gis støtte til søker som har fått opptak gjennom Frankrikeprogrammet ved Senter for internasjonalisering av høyere utdanning (SIU), til forberedelsesåret i tilrettelagt bachelorgrad i økonomi og ledelse ved Université Toulouse 1.

Til § 35-7 Videregående opplæring og fagskoleutdanning

Det foreslås en språklig justering i bokstav d. Det heter ikke lenger "allmennfaglig studieretning", men "studiespesialisering".

Gjeldende § 35-7 for 2011-2012:

§ 35-7 Videregående opplæring og fagskoleutdanning

Det gis ikke støtte til utdanning utenfor Norden som er på nivå med videregående opplæring eller fagskoleutdanning i Norge. Støtte gis likevel

(...)

- d) til elever som har fått opptak gjennom Fylkesmannen i Vest-Agder eller kulturkontoret ved Den franske ambassaden til utdanning ved utvalgte læresteder i Frankrike, som tilsvarende allmennfaglig studieretning i videregående skole. Skolene som omfattes er regnet opp i punkt B i vedlegg til fjerde del.

(...)

Forslag til endring i § 35-7 for 2012-2013:

§ 35-7 Videregående opplæring og fagskoleutdanning

Det gis ikke støtte til utdanning utenfor Norden som er på nivå med videregående opplæring eller fagskoleutdanning i Norge. Støtte gis likevel

(...)

- d) til elever som har fått opptak gjennom Fylkesmannen i Vest-Agder eller kulturkontoret ved Den franske ambassaden til utdanning ved utvalgte læresteder i Frankrike, som tilsvarende studiespesialisering ~~allmennfaglig studieretning~~ i videregående skole. Skolene som omfattes er regnet opp i punkt B i vedlegg til fjerde del.

(...)

Til § 35-8 Kortere studieopphold i utlandet på videregående opplærings nivå

Det foreslås å godkjenne tre nye samarbeidsopplegg under ordningen med støtte til elever som er tatt opp i et utdanningsprogram i utlandet gjennom samarbeid mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole i bokstav a. Det ene gjelder Møre og Romsdal fylkeskommune i samarbeid med Armadale Academy i Skottland. Det andre er Hordaland fylkeskommune i samarbeid med fem forskjellige videregående skoler i Basse Normandie i Frankrike. Det tredje er Storhamar videregående skole i samarbeid med tre videregående skoler i provinsen British Columbia i Canada. Inntil én elevgruppe ved hver av de tre skolene blir omfattet av ordningen.

Det vises til St.meld. nr. 14 (2008-2009) *Internasjonalisering av utdanning* hvor internasjonaliseringen av videregående opplæring blant annet skal styrkes gjennom å åpne den ovennevnte støtteordningen for nye grupper.

Følgende foreslås lagt til i vedlegget til fjerde del punkt C:

Møre og Romsdal fylkeskommune i samarbeid med Armadale Academy, Skottland (utdanningsprogram for studiespesialisering, videregående trinn 2)

Hordaland fylkeskommune i samarbeid med disse fem videregående skoler i Basse Normandie, Frankrike (utdanningsprogram for studiespesialisering, videregående trinn 2):

- Lycée Fresnel
- Le Collège Lycée Experimental
- Lycée Lebrun
- Lycée Auguste Chevalier
- Lycée Mézeray

Storhamar videregående skole i samarbeid med disse tre videregående skolene i British Columbia, Canada (utdanningsprogram for studiespesialisering med idrettsfag, videregående trinn 2):

- Parkland Secondary School
- Stelly's Secondary School
- Claremont Secondary School

Etter rundskriv 08-2010 fra Utdanningsdirektoratet er det klart at opplæring fra utlandet ikke kan godkjennes som videregående trinn 3. Unntatt fra dette er tilfeller der fylkeskommunen har søkt om og fått innvilget forsøk etter opplæringsloven § 1-4, som innebærer at det innvilges adgang til avvik fra opplæringsloven og forskriftene til denne. For søkere som tar utvekslingsprogram tilsvarende videregående trinn 1, er det sagt direkte i forskriftens bokstav b at det ikke gis støtte til kurs på videregående trinn 1. Det foreslås at det presiseres i forskriften at det kun kan gis støtte til kurs på videregående trinn 3 i utlandet dersom det er innvilget forsøk etter opplæringsloven § 1-4, slik at søkeren likevel kan få godkjent opplæringen som videregående trinn 3 i Norge.

Gjeldende § 35-8 for 2011-2012:

§ 35-8 Kortere studieopphold i utlandet på videregående opplærings nivå

Det gis ikke støtte til utdanning utenfor Norden som er på nivå med videregående opplæring eller fagskoleutdanning i Norge. Støtte gis likevel

- a) til elever som er tatt opp i et utdanningsprogram i land utenfor Norden gjennom et samarbeid mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole. Det er en forutsetning at opplegget har fått godkjenning av departementet. For undervisningsåret 2011-2012 er inntil én elevgruppe ved de norske skolene som regnes opp i punkt C i vedlegg til fjerde del, med i ordningen.

Det er en forutsetning at utdanningen inngår som en del av en utdanning i videregående skole som søkeren er i gang med i Norge, og at oppholdet i utlandet ikke vil føre til forsinkelse i utdanningen.

- b) til elever som tar et år med videregående opplæring i land utenfor Norden gjennom utvekslingsprogram. Det er en forutsetning at utvekslingen skjer i regi

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2012-2013

av utvekslingsorganisasjoner som er godkjent av departementet. Det er videre en forutsetning at søkeren dokumenterer at utdanningen inngår som en del av en utdanning i videregående skole som søkeren er i gang med i Norge, og at oppholdet i utlandet ikke vil føre til at søkeren blir forsinket i denne utdanningen. Det gis ikke støtte til kurs på videregående trinn 1.

(...)

Forslag til endring i § 35-8 for 2012-2013:

§ 35-8 Kortere studieopphold i utlandet på videregående opplærings nivå

Det gis ikke støtte til utdanning utenfor Norden som er på nivå med videregående opplæring eller fagskoleutdanning i Norge. Støtte gis likevel

- a) til elever som er tatt opp i et utdanningsprogram i land utenfor Norden gjennom et samarbeid mellom norsk videregående skole og utenlandsk skole. Det er en forutsetning at opplegget har fått godkjenning av departementet. For undervisningsåret 2012-2013 er inntil én elevgruppe ved de norske skolene som regnes opp i punkt C i vedlegg til fjerde del, med i ordningen.

Det er en forutsetning at utdanningen inngår som en del av en utdanning i videregående skole som søkeren er i gang med i Norge, og at oppholdet i utlandet ikke vil føre til forsinkelse i utdanningen.

- b) til elever som tar et år med videregående opplæring i land utenfor Norden gjennom utvekslingsprogram. Det er en forutsetning at utvekslingen skjer i regi av utvekslingsorganisasjoner som er godkjent av departementet. Det er videre en forutsetning at søkeren dokumenterer at utdanningen inngår som en del av en utdanning i videregående skole som søkeren er i gang med i Norge, og at oppholdet i utlandet ikke vil føre til at søkeren blir forsinket i denne utdanningen. Det gis ikke støtte til kurs på videregående trinn 1. Det gis ikke støtte til kurs på videregående trinn 3 i utlandet, med mindre det er fattet vedtak om unntak fra opplæringsloven og tilhørende forskrift etter opplæringsloven § 1-4, slik at søkeren kan få opplæringen godkjent som videregående trinn 3 i Norge.

(...)

Nytt kapittel 38 Støtte til språkutdanning i utvalgte land

Til § 38-1 Støtte til språkutdanning i utvalgte land

Kunnskapsdepartementet ønsker å innføre støtterett til språkutdanning i utvalgte land. I første omgang foreslås det å gi støtte til språkutdanning i Brasil, Russland, India og Kina. Støtteretten vil omfatte visse språkutdanninger, og det gjøres unntak fra kravet om at utdanningen skal være på nivå med høyere utdanning i Norge.

For å gjøre støtten til språkutdanningen mer målrettet mot utvalgte land der språkbarrieren vurderes som høy, foreslås det å etablere en ny ordning

(forsøksordning) med støtteperiode opp mot ett år. Det foreslås å gi vanlig utdanningsstøtte, inkludert omgjøring fra lån til stipend ved bestått utdanning, men uten støtte til skolepenger. Ordningen vil evalueres etter fem år. En videreføring etter prøveperioden vil avhenge av hvilke erfaringer som høstes.

I den nye ordningen vil det bli stilt krav om at lærestedet har offentlig akkreditering i studielandet, og at språkutdanningen leder til en offisiell språkeksamen. Det vil også bli stilt krav om at søkeren tilfredsstiller kravene til generell studiekompetanse i Norge, og til omfang og varighet av språkutdanningen.

Departementet mener det er viktig å tilrettelegge for språkutdanning, slik at studenter har bedre forutsetninger for å studere i utvalgte studieland. Ordningen er et mer målrettet og praktisk anvendelig tilbud enn for eksempel dagens ordning med språklig tilretteleggingssemester, og vil bidra til å gi studentene sterkere insentiver til å studere i de aktuelle landene.

Ordningen omfatter i første omgang de såkalte BRIK-landene, Brasil, Russland, India og Kina. Disse framvoksende økonomiske og politiske stormaktene er det viktig for Norge å ha gode samarbeidsrelasjoner med, på flere plan. Studier i disse landene vil gi verdifull kunnskap om samfunnsforhold, språk og kultur. Dette er kompetanse som både har høy relevans for arbeidslivet og som tilfører samfunnet viktige internasjonale impulser. Utvalget av land vil bli gjenstand for vurdering ved senere endringer i regelverket.

Selv om en del av undervisningen i disse landene foregår på engelsk, vil det være viktig for fullt utbytte av utdanningsoppholdet at studentene tilegner seg en viss kompetanse i studielandets eget primärspråk.

Forslag til nytt kapittel 38 for 2012-2013:

§ 38-1 Støtte til språkopplæring i utvalgte land

Som en forsøksordning gis det støtte til språkopplæring i Brasil, Russland, India eller Kina når søkeren planlegger en etterfølgende gradsutdanning som gir rett til støtte i disse landene.

Språkopplæringen må foregå i det landet der den etterfølgende gradsutdanningen skal tas. Lærestedet må være offentlig godkjent i studielandet, og opplæringen må lede til en offisiell språkeksamen.

Opplæringen må være på fulltid, med minimum 15 undervisningstimer per uke, og vare i minst tre måneder. Til lengre kurs kan det gis støtte i inntil to sammenhengende semestre. Søkeren må tilfredsstille kravene til generell studiekompetanse i Norge, jf. § 34-1.

§ 38-2 Begrensning for delstudenter

Støtte til språkutdanning gis ikke til studenter som tar utdanning etter § 5-1 (delstudenter).

§ 38-3 Støtte til to semestre per språk

Det gis ikke støtte til mer enn to semestre med språkopplæring i samme språk.

§ 38-4 Ingen skolepengestøtte

Det gis ikke støtte til dekning av skolepenger etter kapittel 40.

Etterfølgende bestemmelser forskyves tilsvarende.

Kapittel 38 Krav til utdanningsopplegget

Til § 38-3 Begrensning ved nettstudier

Det foreslås en språklig presisering i overskriften til bestemmelsen, slik at den blir dekkende for innholdet.

Gjeldende § 38-3 for 2011-2012:

§ 38-3 Begrensning ved nettstudier

Det gis ikke støtte til utdanning som tilbys av utenlandske læresteder når hele eller deler av studiet er lagt opp som nettstudium eller andre former for fjernundervisning/samlingsbasert studium. Se §§ 3-1 og 7-5.

Forslag til endring i § 38-3 for 2012-2013:

§ 38-3 Begrensning ved nettstudier og fjernundervisning

Det gis ikke støtte til utdanning som tilbys av utenlandske læresteder når hele eller deler av studiet er lagt opp som nettstudium eller andre former for fjernundervisning/samlingsbasert studium. Se §§ 3-1 og 7-5.

Kapittel 40 Dekning av skolepenger i høyere utdanning

Til § 40-2 Skolepengestøtte til søker som startet utdanning i 2004-2005 eller senere

Det foreslås å fjerne tidsangivelsen for starten av denne ordningen, siden alle søkerne som omfattes av ordningen med skolepengestøtte, nå får støtte etter denne ordningen, og ikke etter den gamle ordningen (som eksisterte til og med 2003-2004).

Gjeldende § 40-2 for 2011-2012:

§ 40-2 Skolepengestøtte til søker som startet utdanning i 2004-2005 eller senere

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2012-2013

Til søkere som startet utdanning i undervisningsåret 2004-2005 eller senere, gis støtte til skolepenger etter reglene i denne bestemmelsen.

Det gis støtte til skolepenger med opptil kr 113 940 for et helt undervisningsår. Satsene varierer for ulike utdanningsnivå:

- a) Til utdanning på bachelornivå gis skolepengestøtten med 50 prosent stipend og 50 prosent lån av faktiske skolepenger opptil kr 58 260. Støtte utover dette gis som lån.
- b) Til utdanning på masternivå og delstudier gis skolepengestøtten med 70 prosent stipend og 30 prosent lån av faktiske skolepenger opp til kr 58 260. Støtte utover dette gis som lån.
- c) Til utdanning på ph.d.-nivå gis hele skolepengestøtten som lån.

Ved endringer i valutakursen gis stipenddelen av skolepengestøtten med et høyere beløp.

Skolepengestøtten økes ikke selv om undervisningsåret er lengre enn ti måneder, heller ikke ved komprimerte opplegg. Når undervisningsåret er kortere enn seks måneder, gis det halv skolepengestøtte.

For søkere som mottar ytelser fra andre til skolepenger, reduseres skolepengestøtten dersom samlet støtte til skolepenger overskrider faktiske skolepenger. Reduksjonen skjer først i lånedelen av skolepengestøtten.

Forslag til endring i § 40-2 for 2012-2013:

§ 40-2 Skolepengestøtte ~~til søker som startet utdanning i 2004-2005 eller senere~~

~~Til søkere som startet utdanning i undervisningsåret 2004-2005 eller senere, gis støtte til skolepenger etter reglene i denne bestemmelsen.~~

Det gis støtte til skolepenger med opptil kr 113 940 for et helt undervisningsår. Satsene varierer for ulike utdanningsnivå:

- d) Til utdanning på bachelornivå gis skolepengestøtten med 50 prosent stipend og 50 prosent lån av faktiske skolepenger opptil kr 58 260. Støtte utover dette gis som lån.
- e) Til utdanning på masternivå og delstudier gis skolepengestøtten med 70 prosent stipend og 30 prosent lån av faktiske skolepenger opp til kr 58 260. Støtte utover dette gis som lån.
- f) Til utdanning på ph.d.-nivå gis hele skolepengestøtten som lån.

Ved endringer i valutakursen gis stipenddelen av skolepengestøtten med et høyere beløp.

Skolepengestøtten økes ikke selv om undervisningsåret er lengre enn ti måneder, heller ikke ved komprimerte opplegg. Når undervisningsåret er kortere enn seks måneder, gis det halv skolepengestøtte.

For søkere som mottar ytelser fra andre til skolepenger, reduseres skolepengestøtten dersom samlet støtte til skolepenger overskrider faktiske skolepenger. Reduksjonen skjer først i lånedelen av skolepengestøtten.

Til § 40-4 Satser for tilleggsstipend

Det foreslås å tilføye et nytt ledd om vilkårene for tilleggsstipend dersom utdanningens varighet er kortere enn seks måneder. Endringen er rettet mot søkere som tar utdanning av ett semesters varighet, for eksempel delstudier på ett semester eller siste

semester av en hel grad som er normert til et oddetall semestre. Ordlyden foreslås å være mest mulig parallell med den som brukes om skolepengestøtte i § 40-2, og er en forskriftsfesting av dagens praksis. Det har ikke tidligere vært en egen bestemmelse for tilleggsstipend ved ett semesters utdanning, men det anses som nødvendig å presisere i forskriften. Blant annet finnes det delstudier hvor innslagspunktet for tilleggsstipend blir oppnådd dersom søkeren kun tar ett semester, men ikke hvis han eller hun tar to semestre av utdanningen. Slike situasjoner kan oppstå når lærestedet har en skjevdeling av antall emner og tilhørende skolepenger i høst- og vårsemesteret.

Det anses videre som naturlig å innføre et innslagspunkt for tilleggsstipend for utdanninger som er normert til bare ett semester på halve summen av det som gjelder for et helt undervisningsår. Det har aldri vært intensjonen at delstudenter som bare tar ett semester i utlandet skal utelukkes fra ordningen, og i praksis har det vært gitt tilleggsstipend til disse oppleggene i alle år hvor tilleggsstipendordningen har eksistert. Det foreslås derfor å hjemle nåværende praksis i forskriften slik det er beskrevet ovenfor.

Gjeldende § 40-4 for 2011-2012:

§ 40-4 Satser for tilleggsstipend

Det kan gis tilleggsstipend med opptil kr 61 600 for et helt undervisningsår. Tilleggsstipendet blir utbetalt dersom skolepengene er høyere enn kr 113 940, inntil faktisk studieavgift.

For søkere som mottar ytelser fra andre til skolepenger, blir støtten til skolepenger redusert dersom samlet støtte til skolepenger overskrider faktisk studieavgift. Reduksjonen skjer først i skolepengestøtten, se § 40-2.

Ved endringer i valutakursen kan tilleggsstipendet økes.

Forslag til endring i § 40-4 for 2012-2013:

§ 40-4 Satser for tilleggsstipend

Det kan gis tilleggsstipend med opptil kr 61 600 for et helt undervisningsår. Tilleggsstipendet blir utbetalt dersom skolepengene er høyere enn kr 113 940, inntil faktisk studieavgift.

Dersom undervisningsåret er kortere enn seks måneder, kan det gis opptil kr 30 800 i tilleggsstipend. Tilleggsstipendet blir utbetalt dersom skolepengene er høyere enn kr 56 970, og inntil faktisk studieavgift.

For søkere som mottar ytelser fra andre til skolepenger, blir støtten til skolepenger redusert dersom samlet støtte til skolepenger overskrider faktisk studieavgift. Reduksjonen skjer først i skolepengestøtten, se § 40-2.

Ved endringer i valutakursen kan tilleggsstipendet økes.

Til § 40-5 Overgangsordning for søker som var i gang med utdanning før 2004-2005

Forskrift om tildeling av utdanningsstøtte for undervisningsåret 2012-2013

Bestemmelsen foreslås strøket i sin helhet, siden det ikke lenger vil være kunder i Lånekassen som er omfattet av denne overgangsordningen for skolepengestøtte. Øvrige bestemmelser forskyves tilsvarende.

Forslag til endring i § 40-5 for 2012-2013:

~~§ 40-5 Overgangsordning for søker som var i gang med utdanning for 2004-2005~~

~~—— Det gis gebyrstipend til dekning av skolepenger for å fullføre en utdanning som det ble gitt gebyrstipend til da søkeren startet utdanningen. Gebyrstipend gis etter regelverk og satser som gjaldt i undervisningsåret 2003-2004.~~

~~—— Det gis tilleggsstipend på inntil kr 55 320 til dekning av skolepenger for å fullføre en utdanning som søkeren var i gang med før undervisningsåret 2004-2005, når studiet ga rett til tilleggsstipend da søkeren begynte utdanningen. Tilleggsstipend for denne gruppen gis etter regelverk og satser som gjaldt i undervisningsåret 2003-2004. Studenter som startet utdanning i 2004-2005 ved et av lærestedene som omfattes av ordningen i § 40-3, kan få tilleggsstipend etter satsene i § 40-4.~~

~~—— Det gis lån på inntil kr 52 160 til dekning av skolepenger til søkere som var i gang med utdanning før undervisningsåret 2004-2005, som det ikke ble gitt gebyrstipend til da søkeren startet utdanningen. Lån gis inntil faktiske skolepenger.~~